

SAUGUMO STANDARTAS PASILINKSMINIMO VIETOMS*

Šis saugumo standartas yra skirtas pasilinksminimo vietoms ir apibrėžia aiškias priemones, kurios padeda kurti saugią, draugišką ir sveiką aplinką visiems lankytojams bei darbuotojams.

Pagrindiniai standarto principai:

1. Nulinė tolerancija seksualiniam smurtui, priekabiavimui ir diskriminacijai.
2. Psichoaktyvių medžiagų žalos mažinimas – ne smerkimas, o operatyvus reagavimas ir pagalba.
3. Bendruomeniškumas – saugi aplinka yra visų atsakomybė – ir darbuotojų, ir lankytojų.
4. Pagalba svarbiausia – kiekvienoje situacijoje prioritetas teikiamas žmogaus saugumui.

Būtinės priemonės ir sprendimai

1. Elgesio taisyklės ir komunikacija lankytojams

- 1.1. Kiekviena vieta turi turėti viešai skelbiamas elgesio taisykles, aiškiai nurodančias, koks elgesys yra netoleruojamas (pvz., priekabiavimas, agresija, diskriminacija ar kt.), kaip ir kur lankytojai gali kreiptis pagalbos su tuo susidūrus, kokios pasekmės laukia taisyklių nesilaikančių asmenų. Taip pat galima viešai išreikšti palaikymą LGBTQ+, rasinių mažumų ir kitoms grupėms.
- 1.2. Elgesio taisyklės turi būti prieinamos pasilinksminimo vietos interneto svetainėje, socialiniuose tinkluose ir fizinėse erdvėse (pvz., kabinami plakatai, naudojami užrašai ir kt.).
- 1.3. Darbuotojai turi būti supažindinti su elgesio taisyklėmis, prireikus taisyklės turėtų būti primenamos lankytojams.
- 1.4. Kiekviena vieta turi turėti vidines taisykles, taikomas personalui (reagavimo į nepageidaujamas situacijas tvarka, susitarimai dėl komunikacijos, blaivumas darbo metu, konfidencialumo užtikrinimas ir kt.).

2. Darbuotojų pasirengimas, komunikacija ir mokymai

- 2.1. Darbuotojams turi būti sudaromos sąlygos dalyvauti mokymuose, skirtuose žinioms gilinti ir gebėjimams tobulinti dėl naktiniame gyvenime kylančių rizikų valdymo.
- 2.2. Visi darbuotojai turi:
 - 2.2.1. būti mokomi atpažinti nepageidaujamas situacijas (per didelis apsvaigimas, seksualinis priekabiavimas, agresyvus elgesys, prievarta, būklės, keliančios pavojų sveikatai ir kt.) ir į jas reaguoti (išikišti, jei kyla tiesioginis pavojus, pranešti apsaugai, naudoti neeskaluojančią ir pagarbią komunikaciją, užtikrinti, kad galimai nukentėjęs asmuo būtų nuvestas į saugią vietą, prireikus iškviesti pagalbą);
 - 2.2.2. būti supažindinti su vidinės komunikacijos sistema: bendravimo su klientais principais, susitarimais komandoje bei elgesio gairėmis (pvz., bendradarbiavimo su apsauga taisyklėmis);
 - 2.2.3. žinoti, su kuo komunikuoti iškilus sudėtingai situacijai (paskiriamas tą vakarą atsakingas asmuo, padedantis spręsti saugumo klausimus vietoje).
- 2.3. Sudėtingų atvejų metu ar po jų darbuotojams siūloma emocinė pagalba ar pokalbis su vadovu.

3. Apsauga ir reagavimas į pažeidimus

- 3.1. Apsaugos darbuotojai turi:

- 3.1.1. reaguoti ne tik į konfliktus, bet ir į nepageidaujamas situacijas (pvz., nepageidaujamas prisilietimas, nelegalių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas ar platinimas);
 - 3.1.2. laikytis pagarbios ir neeskaluojančios komunikacijos, aiškiai parodančios, koks elgesys nėra toleruojamas.
 - 3.1.3. nedelsdami nutraukti pavojingas situacijas, užtikrinti galimai nukentėjusiojo saugumą, be žeminimo pašalinti pažeidėją iš vietos, prireikus apie pažeidimą pranešti policijai.
 - 3.1.4. laikytis sutartų procedūrų.
 4. **Pagalbos suteikimas įvykus incidentui**
 - 4.1. Kiekviena vieta turi turėti aiškią sistemą, kaip elgtis pastebėjus ar gavus pranešimą apie galimą seksualinį smurtą ar priekabiavimą, akivaizdų apsvaigimą, sąmonės praradimą, agresyvų elgesį ir kt.
 - 4.2. Veiksmai, kurių reikia imtis:
 - 4.2.1. abejojant dėl asmens sveikatos būklės visuomet skambinti 112;
 - 4.2.2. apsaugoti asmenį – saugi vieta, vanduo, privatumas, pokalbis;
 - 4.2.3. pasiūlyti pagalbą: draugų iškvietimas, taksi, galimybė kreiptis į medikus ar policiją;
 - 4.2.4. paskirti vieną asmenį, kuris bendrauja su galimai nukentėjusiu ar blogai besijaujančiu asmeniu.
 5. **Žalos mažinimo priemonės**
 - 5.1. Nemokamas geriamas vanduo, užkandžiai.
 - 5.2. Atsakingas alkoholio pardavimas – neparduodama stipriai apsvaigusiams ir jaunesniems nei 20 metų asmenims.
 - 5.3. Lankytojų švietimas apie saugumą ir žalos mažinimą (pvz., plakatai, žinutės tualetuose, baro zonoje), dalinamos žalos mažinimo priemonės (pvz., prezervatyvai, gėrimų dangteliai, ausų kištukai).
 6. **Reagavimas į seksualinį smurtą ir priekabiavimą**
 - 6.1. Paskirtas aiškus reagavimo protokolas:
 - 6.1.1. Naudojama kodinė frazė („Angel shot“) – signalas darbuotojui.
 - 6.1.2. Personalas apmokytas atpažinti galimus seksualinio smurto požymius (kūno kalba, nenoras bendrauti, fizinis atsiribojimas, pagalbos žvilgsnis).
 - 6.1.3. „Spiking“ atpažinimas (pvz., stiprus apsvaigimas, nerišli kalba, apsunkęs judėjimas, sumišimas, sąmonės praradimas).
 - 6.1.4. Kontaktas su smurtaujančiu asmeniu iškart nutraukiamas ir nukentėjusysis nuvedamas į saugią erdvę, pasiūloma pagalba.
 - 6.1.5. Su nukentėjusiuoju vedamas pagarbus pokalbis, nedaroma spaudimo priimti sprendimus.
 - 6.1.6. Su smurtaujančiu asmeniu elgiama laikantis reagavimo į pažeidimus tvarkos - jis izoliuojamas ir, esant pavojui, pašalinamas iš vietos apsaugos darbuotojų. Prireikus apie įvykį informuojama policija.
 7. **Incidentų registravimas**
 - 7.1. Sukurta vidinė sistema incidentų registravimui, juos nagrinėja atsakingas personalo narys. Incidentų fiksavimas padeda analizuoti rizikas, užtikrinti veiksmingą reagavimą ateityje ir pagrįsti sprendimus dėl darbuotojų mokymų ar papildomų saugumo priemonių.

*Saugumo standarto priemonės įgyvendinamos bendradarbiaujant ar konsultuojantis su Vilniaus naktiniu biuru (el. p. info@vnb.lt).